

**DIN CORESPONDENȚA ARHIMANDRITULUI NEONIL,
STAREȚUL MĂNĂSTIRILOR NEAMȚ ȘI SECU (1843-1847)-II**

**FROM NEONIL ARCHIMANDRITE CORRESPONDENCE,
THE ABBOT OF THE NEAMȚ AND SECU MONASTERIES (1843-1847)-II**

**DE LA CORRESPONDANCE À L'ARCHIMANDRITE NEONYLE, L'ABBÉ
DES MONASTÈRES NEAMȚ ET SECU (1843-1847)-II**

Prof. Costin CLIT¹

Rezumat: Arhimandritul Neonil, unul dintre cei mai importanți stareți ai Mănăstirii Neamț din prima jumătate a secolului al XIX-lea, este remarcat pentru că este un bun proprietar - construiește, renovează, repară și echipează diverse biserici - fondator al școlilor, al unităților de asistență socială și spitalului din Târgu Neamț, un bun reorganizator al vieții publice. Oferă o nouă strălucire curentului paisian și desfășoară o bogată activitate tipografică. Prin bogata sa activitate rămâne un demn succesor al starețului Paisie Velicicovschi.

Correspondența originală pe care o publicăm evidențiază vasta activitate a arhimandritului Neonil de la al treilea stareț.

Cuvinte cheie: mănăstirea Neamț, corespondență originală, domn, boieri, călugări, Rusia, moșii, activitate economică, școală spirituală, spital

Abstract: Archimandrite Neonil, one of the most important abbots of the Neamț Monastery in the first half of the 19th century, is noted for being a good landlord - he builds, renovates, repairs and equips various churches -, founder of schools, social assistance establishments and the hospital in Târgu Neamț, a good reorganizer of public life. It gives a new shine to the paisian current and carries out a rich typographic activity. Through his rich activity he remains a worthy successor of the abbot Paisie Velicicovschi.

The original correspondence we publish highlights the vast activity of Archimandrite Neonil from the third abbot.

Keywords: Neamț monastery, original correspondence, lord, boyars, monks, Russia, estates, economic activity, spiritual school, hospital.

Résumé: Archimandrite Neonil, l'un des abbés les plus importants du monastère de Neamț de la première moitié du XIXe siècle, est connu pour être un bon propriétaire - il construit, rénove, répare et équipe diverses églises - fondateur d'écoles, d'unités d'assistance sociale et l'hôpital de Târgu Neamț, bon réorganisateur de la vie publique.

Il offre un nouvel éclat au courant paisien et exerce une riche activité typographique. Par sa riche activité, il reste un digne successeur de l'abbé Paisie Velicicovschi. La correspondance originale que nous publions met en évidence la vaste activité de l'archimandrite Neonil du troisième abbé.

Mots-clés: monastère de Neamț, correspondance originale, seigneur, boyards, moines, Russie, domaines, activité économique, école spirituelle, hôpital

¹ Profesor de istorie la Colegiul Național „Cuza Vodă” din Huși, istoric și editor de documente.

Stăreția Mănăstirii Neamțului a fost deținută în trei rânduri de arhimandritul Neonil (23 octombrie 1834-1/12 noiembrie 1835; 11 aprilie 1838-27 decembrie 1839; 19 iunie 1843-16 octombrie 1853)², unul din cei mai de seamă din prima jumătate a secolului al XIX-lea, care se remarcă ca un bun gospodar - zidește, renovează, repară și înzestrează diverse biserici -, întemeietor de școli, de așezăminte pentru asistența socială și a spitalului din Târgu Neamț, un bun reorganizator al vieții de obște. Redă curentului paisian o nouă strălucire și desfășoară o bogată activitate tipografică. Prin bogata și diversă sa activitate rămâne un vrednic urmaș al starețului Paisie Velicicovschi.

Correspondența inedită pe care o publicăm evidențiază activitatea vastă a arhimandritului Neonil din cea de-a treia stăreție.

Continuăm în acest număr cu partea a doua a corespondenței starețului Neonil, corespondență care acoperă perioada 12 septembrie 1843-27 decembrie 1847.

25. 1843 septembrie 12

Cu toată supuneri mă închin sfinților voastre cinstite păr(inte) starețu

Luni sara sosând în Iaș(i), îndată m-am dus la c(u)c(onul) Alecu cu cărți, carili mulțamești mult și tari s-au bucurat di s(finția) v(oastră) că vă aflați(i) sănătoș(i), di blagoslovenia și cercetare(a) ci faceți(i) dum(i)s(ale), iar când au cetit scrisoare(a) păr(intelui) Chiriiaș întru cari arată că vini păr(intele) Dimitrii înapoi, așa s-au supărat și au sărit din scaun și au început a răzni că el să le(a)pădă di mon(a)stiri di vreme că m(ă)n(ăstirea) făr(ă) să întreb pi dânsul, iarăș(i) strângi în sănurile sali oameni răi cari au făcut atât(e)a tulburări, și pre care dum(nea)lui cu mari greu au putut depărta di m(ă)n(ăstire), și ca vrio giurământ di ceas umbla pin casă și răcne(a) asupra mea, la cari așa socote(a)m că mă va lua di spati și mă va da afară; Însă frati-său c(uconul) Panaitachi au stătut la paci și l-au înblănzit, însă cu această hotărâre să nu cumva să aduci(i) pi Dimitrii la Săcul sau di au venit el, să-l triimiteți(i) înapoi în răspundire(a) dum(i)s(ale), și d(umnealui) atunci va fi cu m(ă)n(ăstirea) tot cum este, iar fiind Dimitrii în m(ă)n(ăstire), atunce cu totul să va lepăda di m(ă)n(ăstire) și niciodată nu va mai veni la m(ă)n(ăstire), zicând că m(ă)n(ăstirea) să cei sfat di la aceia cari scriu că să aduci(i) pi Dimitrii. Cinstite păr(inte), c(u)c(onul) Panaitachi (...) c(u)c(onul) Alecu, vă sărută mânili și vă roagă ca să-i dăruți un *Hronograf* și o *Praștii* dum(i)s(ale), însă dacă a fi dizlegate numai cusuti și nituiti de va fi, iar dacă nu, apoi fii și legate.

Vă aduc la cunoștință că astăz(i) c(u)c(onul) Alecu are să să înfătoșazi înaintea(a) înălțimii sali cu ministru și cu log(o)făt(il) cel mare în pricina desfășurare(a) contracturilor, că acești doi tari să înpotrivesc m(ă)n(ăstirii), și vă rugați lui D(u)mnezeuca să poată isprăvi pricina în folosul m(ă)n(ăstirii). Scrisoare(a) ci ați(i) făcut cătră c(uconul) Alecul, eu grăbindu-mă am uitat să o eu ori di la mini di la chilii, ori di la logofiții, și vă rog să mă (i)ertați(i) și vă sărut mânili pentru greșală, și triimițând știință(ă) pentru Dimitrii dum(nealui) după cerire(a) dum(i)s(ale) triimiți(i) și scrisoare(a), rugându-vă ca să nu mă uitați(i) la sfinții rugăciuni.

²Diacon Ioan Ivan, Preot Scarlat Porcescu, *Mănăstirea Neamț*, Cu un Cuvânt înainte de Înalt Prea Sfințitul Teoctist Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Iași, 1981, p. 288.

Fiind al sfinților voastre supus fiu,

<ss> Naftanail.

Sept(embrie) 12

1843

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 76-76v., original.

26. 1843 septembrie 12

1843 săpt(em)v(ri)e 12

Cu duhovnicească dragoste mă închin sf(i)n(ției) tale părinti arhimandrite Visarioani!

Cu simțitoare mahniciune a sufletului meu am priimit știință de la dohovn(icul) Nathanail, ci au fostu la sfinț(ia) ta la Botoșani, pentru stare(a) întru care te găsești. Mult m-am scârbit cu duhul și cu lacrimi mă rog milostivului Dumnezeu ca să-ți dăruiască răbdări cu mulțămită.

Crede iubite frate că milostivul Dumnezeu iubindu-te bine au voit a te cerceta cu această boală, ispitindu (...) ¹ tot aceia dragoste cătră sfinție sa, precum a-i avut și mai înainte, ca pentru răbdare(a) acei boale să-ț(i) gătească și vecinica răsplătire întru împărăția cerească.

Totodată te rog și te sfātu(i)esc că orice vei ave(a) a-mi spune și a-mi încredința mie, să-i spui și să-i încredințāz(i) fără îndoială dohov(ni)cului Nathanail, ce-l triimit iarăș acum, de la care în deplin și voi priimi aceia ce vei încredința numitului doh(o)vnic. După însănătoșirea sfinții tale în deplin iarăș îi priimi de la monastire, iară mutându-te Dumnezeu la viața ce vecinică, eu ca unu(l) ce am fost și sânt părinte dohovnicesc, precum până acum și de acum înainte voi ave(a) grijă de sufletul sfinții tale.

Am poroncit numitului doh(o)vnic că de vei voi să șadă acolo până când să va alegi cu boala sf(in)ții tale și după sfârșitul aceștii vieți a sfi(nției) tale găti(ndu-te) ² după rânduiala monahicească, să-ți aducă trupul sfin(ției) (ta) ²le la mon(asti)rea Niamțul(u)i, ca unul ci ești adivărat fiu (din această) ² casă, și casa va rămâne îndatorită a ave(a) g(rijă) ² pentru sufletul sfinții tale până când o va țâne-o Dumnezeu (în) ² în starea care să găsește.

Iarăș adaog a ruga pre (milostivul) ² Dumnezeu ca să răversă de sus milostivirea și părinteasca îndurare mângâindu-te cu darul Preasfântului și de viață făcătorului său Duh.

Și cu aceasta rămân al sfinții tale doh(o)v(ni)cesc părinte.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 57-57v., concept.

¹ Deteriorat.

² Deteriorat; afectat de legatul dosarului.

27. 1843 septembrie 13

Cu multă smerenie ne închinăm dum(nea)v(oastră) cinstiti cucoani Ioniță!

~~Cu multă smerenie~~ am priimit cinstită scrisoare(a) dumată din 11 a următoarei luni, ce după poronca înălțimii sale ne înștiințat(i) pentru tragire(a) apei pe moșăe (C)¹ozmeștii pentru trebuința înălțimii sale ~~fiindcă nu ajunge de la izvoarele de pe Tolești și Mogoșăști, și ar trebui ca (...) ¹tragirea a nește izvoară și facire(a) drumul(u)i (...) ¹ce sânt mai la vale și a să uni cu ceialaltă apă.~~ La care cu smerenii răspundem dum(nea)v(oa)stră că cu toată dragoste(a) și bucuria învoim ace(a)sta după poronca mării sale ~~tragire(a) apii mai la val și facire(a) drumul(u)i.~~

Pentru care înlesniré am și poroncit dichiuului de la mitoh(ul) Timișăștii să meargă să fie (...) ¹ lucrare, nefiind iconomu(l) mănăstirii acolo.

A d(umi)t(a)le smerit și cătră Dumnezău rugătoriu.

1843 sept(em)vr(ie) 13.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 60, concept.

28. 1843 septembrie 20, Hălăucești

Cu multă evlavie și supunire sărut driapta Sf(inției) Vo(a)stră aghie arhimandrite!

În trecuti zile când am fost acolo v-am rugat din parte(a) c(u)c(oanei) Smarandita¹ pentru cai ca să aveț(i) bunătate a o înlesni ca să ducă la Eș(i), nefiindu-vă cu supărare și priimind din bunătate(a) Sf(inției) Vo(a)stră făgăduința ce-am arătat; Așadar acum fiind că astăz(i) au pornit tot calabalic(ul), au hotărit și d(umnea)ei cu ajutorul Domnului a să porni joe dimineața. Vă roagă să porunciț(i) a să afla 8 cai miercuri aice, pentru care mult va rămâne îndatorită. Iar eu cu sărutări mâinilor mă însemnez.

Al Sf(inției) Vo(a)stră prea plecat fiiu și slugă.

Ilie Vucenic clucer.

1843 sept(embrie) 20

Hălăucești.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 61, original.

¹ Balș.

29. 1843 septembrie 22

1843 sept(em)vr(ie) 22

Cu duhovnicească evlavii mă închin dum(nea)v(oast)r(ă) c(u)c(oane) Iliei

Cinstită scrisoare dum(nea)v(oa)s(tră) din 20 a următoare, cu multă dragoste am primit-o și am văzut celi cuprinsă, la care cu cinsti răspund că pentru c(u)c(oana) Smărăndița sânt îndatorit cu toată bucuria a împlini cerirea dumisale, și iată că trimit caii și ne rugăm milostivului Dumnez(e)u ca să meargă sănătoasă și să găsească pe d(umnealui) c(u)c(onul) Alecu¹ sănătos ca să ne bucurăm.

Al dum(ita)le duhov(ni)cesc părinti.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 61v., concept.

¹ Balș.

30. 1843 octombrie 9

1843 oct(om)vr(ie) 9 zile.

Vor(ni)c(ului) Alecu Balș

Cu multă smerenii mă închin dum(nea)v(oa)stre prea cinstite cucoane Alecule!

Cu întoarcere(a) duhov(ni)c(ului) Nathanail de la dum(nea)v(oa)stră mi-au înfățișat (ma)¹i întâi bunili vestiri din parte(a) dum(nea)v(oastră) că din mila împăratului ceresc vă aflați sănătoș(i) dinpreună cu toată blagoslovită familia și iub(it)¹ (frate)¹le dum(nea)v(oa)stre, d(umnealui) c(u)c(onul) Panaitachi. Pentru care sămțitoari bucurie (a)¹ aflat sufletul meu, mulțămind dăttoriului a toată făptura, căruia cu nevrednicii îi aducim f(i)erbinț(i) rugăciuni, ca și pe vii(tori)me¹ să vă păzască supt a sa blagoslovenii și ocrotiri ~~cu toată blagoslovitoare familia dum(nea)v(oa)stră~~ în cele de fericiri a mulți și îndelungați ani (înt)¹ocmai după cum doriți.

Pre cinstiti c(u)coane Alecule! Iată (...) ¹ izvod dum(nea)v(oa)stre trimit cărțile ci-mi înșămnați, care s-au găsit, prin păr(in)t(ele) duhov(ni)c Nathanail, precum și acele cerute de dumi(isale) c(u)c(onu)lui Grigoriță Ghica.

Pe lângă aceste(a), iarăș vă rog cu smerenii ~~prea cinstite cucoane pentru dragoste(a) Maicii Domnului, la care crezând că nu veți sămți supărări a înlesni~~, păr(inte)l(u)i Nictarii să-i daț(i) povățuire în pricinile măn(ăstirii) și milostivul Dumnezeu va răsplăti neprețuita ostinial(a) dumitale și aicea și în veacu(l) viitoriu întru împărăție ceriască. Iară eu împreună cu tot soborul mă înșămnez.

Al dumitale smerit și și osârdnic rugătoriu.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 66, concept.

¹ Deteriorat.

31. 1843 octombrie 13

(1)843 oct(ombrie) 13

Cu smerită plecăciune mă închin Sf(inției) v(oastre) cinstite părinte!

Înfățișatoriul aceștiia este un tânăr din Transilvania, carele venind aicea în Moldova, catihesindu-se după rânduială în Sf(ân)tul Nicolai cel Mare din Eși s-au și botezat, fiindu-i eu naș. Apoi fiind că el are mare plecare să se facă călugăr, eu însumi l-am sfătuit să se

afierosească acolo la Sf(inția) v(oastră), unde ar putea să se înveță o adevărată practică monahicească. De aceasta, dacă nu vă este de îngreu(i)ere unesc și a mea rugămintă pe lângă a lui râvnă, poftindu-vă să aveți(i) bunătate să-l priimiți(i) în soborul Sf(inției) v(oastre), crezând că vă veți mulțemi cu purtările lui fiind prea cu bună fire. Eu l-aș fi priimit la Biserici, dar pentru practica podvigului călugăresc, precum am zis, îi mai de folos lui aicea la Sf(inția) v(oastră).

Al Sf(inției) v(oastre) mai micul smerit.

<ss> Nikon arhimandrit.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 84, original.

32. 1843 octombrie 15

Cu părintiască și arhieriască blagoslovenie mă închin Precuvioșăii tale!

Fiind că nepoată-me Pulherie, născută Beldiman, au hotărât a dizgropa pe răp(o)s(ata) sa maică și mie cumnată, asupra cărie am însărcinat pe protoiereul ținut(u)l(ui), icon(omul) Gheorghie, și pe cuvioșae sa părintele Nathanail, duhov(ni)c(ul) acei Sv(inte) Monastiri, poftesc și pe precuvioșae ta să să dați din parte-vă blagoslovitoare voe întru aceasta și mă vei îndatori.

Fiind al Precuvioșăei tale duhovnicesc părinte.

<ss> Filaret Apam(ia)s.

Mă rog părinte arh(i)m(a)d(rite) să nu te superi pentru însărcinare(a) ce am făcut părintelui Nathanail.

În oct(o)mv(rie) 15
(1)843.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 69, original.

33. 1843 octombrie 16

Prea cinstit cuvioșiei sale părintelui Neonil arhimandrit și stariț Sfintelor M(ă)n(ăști)ri Neamțu și Săcu.

Părinti al părinților și frati al fraților, fiind cuvioșii voastră cu înbunătățirea dragostei ci v-au dăruit-o H(risto)s, Dumnăzăul nostru. Pentru aceasta făceri de bini ci s-au răvărsat și să răvărsă asupra me, nu mă pricep ci altă răsplătiri să vă aducă, fără numai dintru adâncul inimii meli. Mulțămită! Mulțămită! Vă aduc cuvioșii voastre pi viață îndatorit.

Al doilea! În răvașul cari a-ți(i) priimit cuvioșii voastră di la Peterzburg, înlăuntrul căruia am priimit și eu, în cari mă înștiințază între altile multi că având eu nevo(i)e în bani

până când mi-or triimiti să mă întorc cu ceriri cătră cuvioșii voastră. Di asăminea și pi cuvioșii voastră v-au poftit ca să-mi îndiplini(i) cerirea mai sus pomenită. Apoi eu! atâta cât iasti scris în răvaș că am nevo(i)e, dar neapărată nevo(i)e am de 20 galbeni pentru ca să-mi fac manta, halat i altili ... de cari neapărată nevo(i)e am. Eu am avut manta, dar întorcându-mă di la Galaț(i) me-au furat-o; Apoi rog bunătatea și milostivirea cuvioșiei voastre, trimiteți-mi 20 galbeni pi dichiul di aicea, părintele Mamothei, dinpreună cu scrisoarea cuvioșiei voastre, pre care scrisoare spre încredințari eu voi triim(ite)¹ la Peterburg pentru ca să vadă ginirariu cât(i) bani am priimit eu di (la)¹ cuvioșii voastră, pre cari și cu mulțămită să vi-i triimită.

Și cu aceasta rămâind pentru totdeauna a Prea Cuvioșiei Voastre preă plecată slugă.

<ss> Богомольцовъ.

Octomvrii 16.

Anul 1843.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 70-70v., original.

34. 1843 octombrie 17

1843 oct(om)vr(ie) 17 zile

Preosfinț(ite) și mult milostive stăpâne¹!

Părinteasca preosfinție(i) cercetare cuprinsă printr-o scrisoare din 10 a trecutii septemvri(e) priimindu un adins răvaș la 15 a următoarii, vă mărturisăsc din curățanie că am rămas plin de o întreagă mulțămire în sufletul meu, aflând dintru aceia că fericită sănătate a preosfin(ției) din economiia proniei să găsești tot mai spre bine. Și am lăudat numele Domnului înbiitorul, din a căruia bogată milă mă aflu și eu ceva mai sănătos. Iar dragostea dintre noi, vă închizășluesc preosfin(țite) stăpâne că întru ceia ce rămâne din a mea parte, apoi nu să va naști nici o pricină care să o răceas(că), ci de vreme ce am de mare bucurie a păstra curat foc, ca să stingă de pe cele mai nobile simțiri ale inimii mele.

Fiind că sânt totdeauna a Presfin(ției) sufletesc fiu dinpreună cu tot (soborul).

Vă trimit și o gărafă de spirt pre care însămnă(i) că vă este și de folos pentru patima ce o aveț(i).

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 68, concept.

¹ Adresată lui Filaret Apamias.

35. 1843 octombrie 17

1843 oct(om)vr(ie) 17

La dumi(sale) c(u)c(onul) Alecu Balș

Fac știut dum(nea)v(oastră) pentru păr(intele) Venedict proin stareț, cum că prin oarecare persoane s-ar fi jăluit cătră înălțimea sa că n-ar fi căutat cu cele trebuincioasă, după care jalobă, înbunătățit de cătră înălțimea sa câte 300 lei leafă pe lună. Eu c(u)c(oane) Alecule vă mărturisesc cu curată știință că pe cât îmi este cu putință mă silesc să-l înpăc întru toate, care vă și arăt di parte că din toată lipsa până acum i-am dat la 400 lei bez de cheltuială, nu leafă, ci socotind milă câte 100 lei pe lună, iar producturi i s-a dat 8 merți grâu, 13 merți păpușoi, 18 merți ovăz, patru cai și fân ca la 5 stoguri, iar fruct ca 15 vedri brânză, și unt de vaci când i-au trebuit. Deosăbit și pe la mitoace unde au triumes și orice au cerut nu i s-au oprit, precum și băcălii am poroncît și i-au dat piste 70 ocă untdelemn, și orez, bez măsline i alti ci să află la cămară. Apoi judecați dum(nea)v(oastră) de esti în dreptate a să jăluică este strâmtorat un bătrân cu ucenicii săi, lăsând a zice că și pește proaspăt când am avut, mai întâi d(umi)sale i-am trimis, afară de cel sărat ce i să dă de la chelăriia m(ă)n(ă)s(tirii). Nouă ne-au fost de mare merari când am auzit că nu este mulțămît și că s-au întins cu jalobă până la înălțimea sa, fără să-m(i) arăte mai întâi vre(o) neajungere. De când, după a me păreri (...) îi lipsește o liniștire la chilie, care nu o păzăște, că de când s-au dus la Sihăstrie, mai multă vreme i-au trecut pe drum(u)ri, decât la chilie, nu că-l zavistuesc și vi-l părăsc, dar nu puțină catigorie cu acele umblări aduce m(ă)n(ă)s(tirii), când un proin stareț a aceștii lavre să-l vază norodul umblând di sângur pe jos prin târguri precum și prin ulițili Eșului.

Eu c(u)c(oane) Alecule cred că numai de s-ar liniști la chilie, nimică nu-i va lipsi, cu toate că eu încă n-am priimit poroncă, ci particularnice înștiințări am luat de aceste(a). Pentru care vă pre(a) rog c(u)c(oane) Alecule, de va fi așa că au jăluit cu adevărat, arătați înălțimii saleca să nu sălească pe m(ă)n(ă)s(tire) a-i rânduî leafă, jignind și așăzământul, căci eu însum(i) am plecare a-l odihni întru toate, numai de s-ar liniști precum am mai zis.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 71-71v., concept.

36. 1843 octombrie 17

Cu multă smerenie mă închin dumitale cucoane Ioane¹.

Am priimit cu întriagă cinstire scrisoare(a) dumitali din 31 a trecutul(u)i avgust tocmai acum la 15 a următoarei oct(om)v(rie) și cetindu-o am rămas pătruns de o vie mulțămire în sufletul mieu, lăudând numili Domnului, carele păn(ă) acum luciază a mă ștergi de tot numărul aleșălor săi cu toate că este foarte puțin.

Iar pentru mine, măcar că pe lângă epoha ce în privire de obștie au adus o dulce zâmbire după un amar suspin mie mi-au înfătoșat o (...) îngrijăre, adecă spre împlinire(a) îndatoririlor mele, totuș(i) foarte vă mulțămăsc de bunătate(a) ce a-ți avut a mă hiritisi și prin aceasta mă însămnenez adese a vă pomeni la nevrednicile mele rugăciuni cu care vă sânt dator și pentru toată cinstita familie, rugându-vă ca pre unul ce păstrați un așa curat cuget cătră acest sfânt lăcaș, să nu încetați și învietare(a) me a a privighe(a) la înpregiurări și a întâmpina cu ce veți socoti de cuviință vătămătoarele pricini care jignesc dreptățile proprietăți ce le are ace(a)stă sfântă mon(asti)r(e) acolo, în încredere că pentru aceste(a) veț(i) ave(a) mare plată de la Maica Domnul(u)i căriia cu neconținere ne îndatorim a-i aduce cele mai f(i)erbinți rugi pentru sănătate, paci, în(...) ² anilor vieții și mântuirea dumilorvoastre. Mă rog cu adâncă (...) ¹ mă însămnenez.

Smerit rugător împreună cu tot soborul(l)Ț
<ss> Neonil arhimandrit și stareț S(fintelor) M(ănăstiri) Niamțul și Secul.
1843 oc(tom)v(rie) 17.
Răsuflată.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 74-74v., concept.

¹ Strezescu.

² Deteriorat.

37. 1843 octombrie 17

Cu multă smerenie mă închin dumitale Precinstite c(u)coane Alecule!

Iaste un adivăr¹ că fapta bună cu nemică ceva pământesc nu să poate răsplăti, fiind că ea esti dar cerescu și rod al acelui ce s-au pogorât din ceriuri. Ea însă până atunce pune îndatoriri asupra tut(u)ror acelor ce li s-au făcut bine ca să fie buni cunoscători și mulțamitori.

Deci, dacă cumva s-ar cumpăni apoi nu numai aceste slabe cuvinte de la mini, dar tot soborul acesta și în viitorime mărturisim din curățanie că nu sântem vrednici a vă mulțami; În aceste cugetări aflându-mă eu smeritul, cu mare mâhnire am priimit înștiințare prin părintele duhovnic Nathanail, precum că dum(nea)v(oas)tră v-ați supărat pentru neașteptate auziri despre priimire(a) poroncii Preosfințitului episcop de Roman, care să și alătorează în original, ce mi s-au triimis în urmare(a) mijlocirii neneachii dumitale către Preînălțatul domn, pentru întoarcire(a) iarăș(i) la Secu a ieromonah(u)lui Dimitrie.

Eu, cucoani Alecu, deși pe di o parte am răspuns vlădicăi că voi fi următori, totuș(i) încă n-am pus nici întru o lucrare pentru întoarcire(a) sa până ce voi priimi răspunsul după o scrisoare ci o am triimis dumitale prin părintele Nathanail, arătându-ți înpregiurările aceste(a) și fiind că au uitat-o, apoi acum prin aceasta aștept dorit răspuns(ul) dumitale ca să știu cum să urmezu.

Rămâind totdeauna dum(nea)v(oa)stră cucernic cătr(ă) (...) ² rugătoriu împreună cu tot soborul.

Iară poronca vlădicăi vă rog ca să mi să înapoiască.

1843 oct(om)vr(ie) 17.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 77-77v., concept.

¹ În text „adivărat”.

² Deteriorat.

38. 1843 octombrie 20

La păr(intele) Nicon arhimandrit.

Cinstită scrisoare(a) din 13 oct(om)vr(ie) cu multă smerenie priimindu-o, am înțales cele scrisă pentru fratele ce ne-aț(i) triimis, arătând că are mare plecari a petreci aicea în sobor

și la vreme(a) cuviincioasă a să înbrăca în shima monahicească, la care cu smerenii vă încunoștințăm că noi cu toată bucuria îl primim pentru dragoste(a) d(u)m(nea)v(oastră), însă d(u)m(nea)v(oastră) să aveți bunătate a mijloci de a i să scoate carte(a) cinst(itu)l(u)i comitet de a fi primit în soborul acestor m(ă)n(ăști)ri Niamțu i Săcu, precum ne hotărăște așăzământul.

1843 oct(om)vr(ie) 20

Fiind al d(umi)tale smerit frati.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 85, concept.

39. 1843 octombrie 25

1843 oc(tom)vr(ie) 25

Preașfințite și mult milostive stăpâne

Stăpâneasca scrisoare(a) Preașfinților voastre din 15 a curgătoare(i) cu multă smerenie primindu-o, am văzut celi cuprinsă pentru duh(o)vnicul Dimitrii, asupra cării cu smerenii vă încunoștințăm că de la întâia poroncă a-ș(i) fi pus în lucrare împlinirea ei, dar casnicile trebuință me-au pricinuit înpiedecare. Iară îndată cum să va mai ușura strângerea (de) pâine de pe câmp, voi urma întocmai a pune în lucrare împlinirea poruncii Preașfinților v(oastre), despre care cu multă smerenii supunem cunoștinții Preașfinții v(oastre).

Dară pentru ieromonahul Isaiia au rămas până acum toate pricinile încă nehotărâte până când să va cerceta mai pe de amăruntul, iară arma aceia iaste strânsă la cămară.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 88, concept.

40. 1843 noiembrie <f. z.>

Cu fiască plecăciuni, închinându-mă.
Sărut dreapta blagoslovitoare Svințăilor voastre.

Fiindcă asupra casei răp(o)s(atului) banu Neculai Sion ce să epitropovisăști de mine, urmează pretensie din partea d(umnealui) Alecu Diia, cerând a trage două mii lei ce era(u) lăsați la răp(o)s(atul) banu de cătră răp(o)s(ata) agoae Balașa Parlapan, născută Diia, din vânzare(a) moșii Dimaciu, spre a să da la acea Sv(ântă) m(ă)n(ăstire) pentru pomenire(a) neamului. La casa răp(o)s(atului) Sion nu să găsești vreo adeverință a M(ă)n(ăstirii) de primire(a) acestor bani cu care să să poată întimpina pretensiia d(umnealui) Diia și nici este știință de s-au dat de Sion acești bani M(ă)n(ăstirii) sau nu, decât numai o scrisoare a răp(o)s(atului) stareț, părintele Domentian, din (1)830 decemvr(ie) 20, cătră răp(o)s(atul) Sion, care în original spre mai bună pleroforie o alăturez, cu care triimete pe părintele Irinarh ca să primască de la Sion banii. Te rog ai bunătate cercetează cu pătrundire, nu cumva să vor găsi primiți și trecut(i) în vreo condică sau nu să va găsi vreun răspuns a răp(o)s(atului) Sion din acea vreme pentru acești bani. Întrebați și pe părintele Irinarh de știința ce va fi având. Și

când nu se vor găsi priimiți banii, faceți jaloabă cătră Log(o)f(e)ie) cerând ca să să apuce pe d(umnealui) Diia clironomul răp(o)s(atului) banu Costache Diia ca să (aducă)¹ față atât diia răp(o)s(atului) său părinte, precum și diaita răp(o)s(atei) agoae Balașa, după care să să îndeplinească cele hărăzate Sv(intei) M(ănăstiri) de la acei îndatoriți prin dieți, rugându-vă ca să am și eu lăturată știință de aceasta.

Fiind al Svînțiilor voastre fiu sufletesc și plecată slugă.

<ss> A(lecu) Balș.

(1)843 noemvr(ie).

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 97-97v., original.

¹ Deteriorat.

41. <1843 decembrie-1844 ianuarie>

La c(u)c(onul) Dimitrachi Strat.

Mărginit pi o svântă credință că dum(neata) ești unul din fii(i) casăi aceștiia. (C)¹redem că la oricare interes ari, te avem agiutător, iar acum pesti nădejdi din adresul giu(e)c(ăto)r(iei) Romanu, la cari ochiuparisăști postul di prizădent, mă lămuresc că s-ar fi dat în posă(sie)¹ moșăia mon(asti)r(ii), Băloșăștii p(...), spat(a)r(ului) Iordachi Gheorghide pi vreme di cinci ani, ci era a o posăsui neguțătoriu Neculai Petrovici mungiu după contractul ci-l ave(a) di la mon(asti)r(e), carili (i)eșind falit s-au socotit într-aceialantă averi a sa, și această posăsăi drept aver(ea) (sa)¹, urmari, cari m-au adus cu to(tul)¹ în mirare.

Și nu pot cr(ede)¹ să fii vreo pravilă cari să fi îndemnat pi giud(e)c(to)r(ie) a posăsui lucru(l) mon(a)sti r(ii) supt numir(e)¹ căcă este a falitului fără) știr(ea)¹ și învoirea mon(asti)r(ii) și fără) a lua în bagari di samă protestul vechilului mon(asti)r(ii), sard(a)r(ul) Dimitrachi Iconomu, 6 avg(u)st 1843, ~~prin cari au cerut desființare(a) contractului~~ atingător de jâgnire(a) contractului (...) jignit la pontul al 2.

Dar nu zic macar să fii o a(semenea)¹ pravilă, totuș(i) dum(nea)ta să-ț(i) fi arătat buna plecari cătră mon(asti)r(e) să mă fi înștiințat mai înainte sau formalnic sau particularnic. Nu poț(i) credi cât m-am mâhnit și nu te poț(i) (a)¹păra căci ești iscălit (pe)¹ adres.

Pi lângă toate aceste(a), numițai posesori (n)¹ici câștiu(l) Sv(â)n(tului) Dimitrie nu l-au răspunsu, pentru cari iarăș(i) de cătră dum(nea)lui vechilul s-au protestăluit contractul; Pi viitorimi și sâguranțae mon(asti)r(ii) pentru câștiu în cele aflate pe moșăi a posăsoril(o)r nu știu însă ce lucrari va da giud(e)c(ăto)r(ia).

Iar ei poftesc pe dum(neata)¹ ca pi aceli ci ti solicit, fii al(...)¹ să nu obijduești puni(rea)¹ (în)¹ lucrare alăturatul pr(...)¹tet, și potrivit cererei cursă¹ (?) prin el să să înaintească celi di cuviință. Altfel de di nădejdi am că lucrând mă vei înștiința pi mine ca să mă lini(ștesc)¹ca unu(l) ce sânt al dum(itale).

S-au dat prin dum(nea)lui sard(a)r(ul) Iconomu vechil.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 104-105v., concept.

¹ Deteriorat.

42. 1843 decembrie 15, Focșani

Cu multă fiască smerenii închinându-mă sărut dr(e)apt(a) blagoslovito(a)ri a sfinți(ei), presfinț(ite) părinte.

So(a)rta norocirii mă faci a nu putea veni acum de față a vă face cuviincioasă hiritisiri pentru viitorimi sărbătorii a Nașterii Mântuitorului nostru I(isu)s H(risto)s, despre cari cu smerenii vă rog să mă (i)ertați. Și îndrăznesc prin aceasta a vă faci hiritisiri, că așa precum însuș Mântuitoriu(l) au binevoit pentru sfinția vo(a)stră de v-au păzit întru întregime(a) sănătății după dorință, eu păcătosul prin a mea neputință îl rog ca iarăși să binevoiască a vă păzi întru aceeași dorință spre mângâ(i)eri(a) și bucuria soborului ce-l aveți supt a sfințiilor vo(a)stre ocărnuire.

Cătră aceasta cu căzuta cinst(e) vă încunoștiințaz că la moșia Piscu împreună cu părinte(le) Gherasim Gligoriu, ce-au fost vechil din partea părint(elui) Dionisii de la Țifești, am tras liniia dispărțito(a)ri despre moșia Popii a d(umnea)l(ui) caminarului Gheorghe Șarban, puindu-să și p(i)etre hotară spre mulțămirea Sfinț(ei) Mon(astiiri).

Și cred că cu venirea părintelui Dionisii și părintel(u)i Gherasim vă va pliroforisi di stăruințele ce am urmat în asăminea pridmet și nu sânt la îndoială pre(a) cinst(ite) părinti că voi fi urmat atât pentru facirea de bine de mai înainte, cât și de acum. La aceasta rugându-vă ca să poronciți, și de acum ori la ce mă veți socoti destoinic ca să vă sluj(es)cu, avându-mă tot ca un fiu.

Banii câșt(i)urilor moșiilor Piscu i Ciofrești i-am plătit toți unde am luo(a)t și ecsoflis de la părintele Dionisii, rugându-vă ca pi viitorimi să mă protimisiți tot pi mini la moșia Piscu spre îndreptarea lăcuitorilor, însă cu prețu ce va da alții potrivit cu moșia.

Ca unul gădescu al Pre(a) Sfințiilor vo(a)stre ca un fiu țe plecată slugă.

<ss> Ghi(orghe) Ianole cam(inar).

1843 decemv(rie) 15

Focșanii.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 98, original.

43. 1844 ianuarie 15

Să s(e) păstrează la della cu feliu de curăspundenții cu părintili starețu.

Cu fiască evlavie închinându-mă, sărut driapta Precuvioșiilor voastri!

Scrisoarea precuvioșiilor voastre din 28 a trecutii luni decemv(rie), plină de bunili cuvântări ci ați binevoit a-mi da pentru svintili sărbători, priimindu-o cu evlavie, am rămas pătrunsă di ce mai adâncă bucurie văzând că nu m-ați dipărtat din aducirea aminti.

Mărturisându-vă dar celi mai plecati mulțămiri și luând îndrăznială a vă heretisi și eu ca sfintili sărbători, ci acum au trecut, să agiungi(i) a li pitrici întru încungiurare a mulți cu toată mulțămirea ci o dori(i).

Vă rog ca și di acum înainte să-m(i) păstra(i) aceiaș(i) bună voință ci de dimult o am cunoscut, adică di a nu mă uita nici odinioară în sfintili precuvioșiilor voastri și a săboarălor ci le ocârmui(i) către Dumnezeu rugăciuni.

Neputându-vă rosti de câtă nedejde și bucurie s-au umplut sufletul meu din minuntul ce s-au vestit că iarăș(i) precuvioșie voastră sântet(i) starețul acelor de Dumnezeu alesă svinte mănăstiri! Iar pentru că am întârziat a vă răspunde, vă rog să mă (i)erta(i), căci părintili Cozma ci m(i)-au adus scrisoarea precuvioșiei voastre înapoiindu-să cu grăbiri, să înțelegi că îndatoririle însărcinării sali l-au sâlit (...) ¹ fost lipsită de alt ocazion până acum.

Pe lângă acestea, fiind că înfățătoriul, sfinția sa, preotul Costachi, ci să află slujătoriu bisăricii Sv(ântului) Dimitrie a familiei Bălșăști de aice din Iași, aduci acolo doi (co) ¹pii, unul al său nepot în vrâstă ca de vr(e)o 17, ce însuș di (...) ¹ au părăsit slujba politicească în cari să afla, arătând (...) ¹ către ce monahicească. Iar altul, anumi Vasili, mai mic, num(ai) ¹ ca di 12 ani, fiu a unui alt preot, anumi Gheorghie, slujătoriu la bisărica din satul Cucutenii, ținut(u)l Eșii, moșie a luminării sali (dom) ¹nița Elenco Hangeri, și nepot de fiică unii fimei Paraschi(va) ¹ ce să află slujând în casă la mini, ci să triimiti cu nădejdi di a-l învăța și a crești în frica Domnului, fiind ai săi părint(i) oameni (...) ¹păpsaș și fără îndemânări di a-i da o bină creștere.

Pintru amândoi acești copii, știindu-vă bunătatea, primesc îndrăznială a vă ruga să nu-i depărta(i), să-i priimi(i) și să binevoi(i) a-i încredința pe fiișicari după vrâsta sa la locurile ci veți socoti, spre a putea dobândi trebuincioasale și folositoarele învățături, crezând că pi lângă pomenirea ci veți faci cu dă(...) voi rămânea și eu adânc îndatorită a mulțami precuvioșiei voastri.

Și cât pentru acel mic copil, di va ceri trebuința și di vreo cheltuială, îmi veți poronci și să va triimiti.

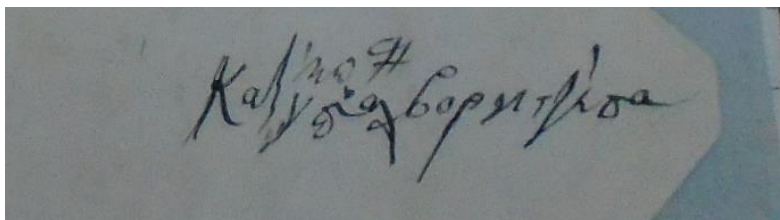
Mult vă rog însă să mă (i)erta(i) di supărarea ci poati pricinu(i)esc cu această mijlociri și să mă învredniciți blagoslovitoriului Precuvioșiei voastre răspuns, binevestitori și de întregimea sănătății Precuvioșăii voastre pi cari o dorim din suflet.

A Precuvioșiei voastre sufletiască și plecată slugă.

<ss> Catrina Balș vornice(a)sa.

1844 ghenar 15.

Eși.

<Pe verso-ul filei a doua>: C(u)coanei Catinca Balș; Cinstit și al meu sufletesc părinti, Preocuvioșăei sali chir Neonil arhimandrit și stareț Sfintel(o)r monastiri Niamțul și Secul, cu fiasco evlavie. / La Neamțu.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 106-107, original.

¹ Deteriorat.

44. 1844 februarie 22

1844 fevr(uarie) 22 zili

La dum(nea)lui boeriul hatm(an) Theod(o)r Balș.

Mărturisăre(a) dum(nea)v(oastră) pentru că un pravoslavnic hristian trebui(e) a gândi la sfârșitul său după cuvântul Mântuitoriul(u)i de-a purure dovedești (...) că sântet(i) pătrunsu de astfel de cugetări și sprijănit di o vie nădejde în agiutoriul ceresc. De care eu smeritul pilduit eu îndemnare a ruga pre împăratul cerescu în unit glas cu a soborul(u)i ca să vă întăriască întru aceasta sfântă plecare să vă dăruiască ani fericit(i) și să vă apere de văzuțai vrăjmaș(i) și nivăzuți. Totodată prin aceasta cu toată smereniia vă aduc la ști(iință) că împreună cu cinstită scrisoare(a) dum(nea)v(oastră) am priimit și 240 lei, după care s-au și rânduit din nou rugăciune pi la toate locurile de aice unde să săvârșăște Svinteli Taine, potrivit dorințai dum(nea)v(oastră). Eu însă cu nevrednicie mulțănesc du(mnea)v(oastr)ă pentru neuitare. Mă însămnez, al dum(nea)v(oastră).

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 109-109v., concept.

45. 1844 februarie 24

1844 fevr(uarie) 24

La dum(nea)lor cucoanili Prohira Canta și Ecaterina Rosăt.

Pre câtă mulțămire a-ț(i) adus în sufletul mieu pentru dănuire(a) ce a-ț(i) binevoit a face spitalului Sv(â)n(tul) Pantilimon di aice, No. de 28 pogoane vii di la Cruce, pre atâta a-ți pricinuit mulțămire la toată suflare(a) aflată la acest lacaș, care într-un glas au binecuvântat numili dum(nea)v(oastră), legându-să cu o sfântă datorință a pomeni în veci familiia dum(nea)v(oastră) precum și în condica ctitoriască s-au trecut. Drept aceea cu cel mai adivarat glas mărturisăm că a-ț(i) făcut o faptă pentru care mâna pronii vă gătește răsplătire, iar nevrednic sânt a vă mulțămi, dicât a statornici în veci să s(e) păzască di cătră mon(asti)r(e) datorințali cuprinsă prin alăturata copii întărită de mine di pi actul di danie. Totodată cu smerenie vă rog ca să binevoiț(i) a slobozi un înscris cătră cine veț(i) socoti di la Cruci ca să încredințazi vie pi socotiala rânduitul(u)i di mon(a)s(tire), împreună cu toate celi di(n)lăuntru.

Și în nădejde(a) împlinirii și aceștii ceriri mă însămnenez.
Al dum(nea)v(oastră).

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 110-111, concept.

46. 1844 martie 15, Mănăstirea Agapia

Cu smerite metanii închinându-mă sărut cinstită driapta Sf(i)nt(iei) V(oastre).

Prin smerită și plecată scrisoare(a) me vă supun știință după datorii că la moșii(a) m(ă)n(ăstirii) Grașii până acum am avut pe sfinție sa părintele Ghedioan. Acum nemaiputând fi pentru interesurile ci ari sf(i)ntie sa la Durău, zici că nu-l iartă vreme(a) ca să nu-ș(i) piarzi termen, și am fost silite și noi a nu-l supăra mai mult ca să nu i să pricinuiască vreo supărare și acum ni-au rămas moșia fără om.

Apoi noi, fiind firiasca și părinteasca sf(i)nt(iei) v(oastre) bunătate, îndrăznim a năzui la bunul nostru părinte și cu smerenii vă rog împreună cu tot smeritul sobor ca să vă milostiviț(i) asupra acestui sfânt și dumnezeesc lăcaș și să binevoiț(i) a ne rândui mă rog pe sfinție sa părintele Vichentii ci au fost la Drăgănești, ca să fii la Graș(i) în locul părintelui Ghedioan, sau pe altul carile va vesti Duhul Sfânt și veț(i) socoti sf(i)nt(ia) v(oastră), că neștiarsă pomenire va rămâni sf(i)nt(iei) v(oastre).

Totodată rugându-vă și pentru d(u)h(ovnic) dacă nu să poate a ne da pe altul. Apoi îndatoriț mă rog tot pe părintele Filip ca să fii și aice cum era părintele Calinic, căci acum încă s-au mai îngreuet soborul și aice, nu poate dovedi numai părintele Calistrat. Pentru aceasta pre mult mă rog cinstite părinte, milostiviți-vă asupra nevredniciei noastre și vă aruncați părinteasca privire asupra smeritului sobor și dumnezeescului lăcaș, căci pe sfinție voastră vă avem stâlpii ce-i tari și nemișcați și razimul nădejdi noastre atât în aceli sufletești, cât și în aceli trupești, ca să ne sprijiniț(i) la nevoile ci ne va urma.

Rămâind a Sf(i)nt(iei) V(oastre) smerită și pre plecată.

<ss> Amfilohiia sh(imonahie) Morțun stăriți.

1844 mart(ie) 15

S(fân)ta M(ă)n(ăstire) Agapiia.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 199-199v., original, deteriorat pe margine.

47. <după 1844 martie 15>

Cu d(u)h(o)vnicească evlavie mă închin sf(in)țiilor v(oastre) cinstită maică stareță.

Primind cu d(u)hovnicească evlavie cinstită scrisoare(a) sf(in)ției v(oastre) din 15 a curgătoarei luni, am înțales cele cuprinsă pentru nevoia ce vă urmează de un dichiu la moșia acei sfinte măn(ăsti)r(i) Grașii, nemaiputând fi păr(intele) Ghedeon pentru interesurile sale ce ar fi având, la care cu cinste vă răspundem că ne găsam cu multă părere de rău neputându-vă înlesni după cererea sf(in)ției v(oastre) întru această, neavând închipuire ca așa în grabă să putem regularisă un asemenea părinte care a fi destoinici întru această însărcinare ce i s-ar

Mai întâi am cinste a vă hăritisi cu sosire(a) sfântului prasnici a Înălțării Domnului Dumnezeu și Mântuitorul nostru I(i)sus Hristos, carele să vă învredniciască a-l agiungie și a-l prăsni întru mulț(i) an(i) împreună cu tot soboru(l).

Cinstite părinte fac știut sfinții(or) voastre pentru harta munților ce o lucrez, că spre săvârșire(a) ei acu(m) urmază nevoia de a ave(a) înșămarnari care au fost primită de boierul post(elnic) Asachii, arbitru sfințiilor voastre, în care sânt trecute toate sămnile.

Și dar ar fi numai ca din parte(a) sfințiilor voastră să faciți(i) cunoscut dumisale post(elnicului) Asachi ca să-m(i) trimită înșămarnare, și fără puțină zăb(avă)¹ primind o asămine voi pregăti pl(...)¹.

Cu aceasta rămân al sfințiilor voastră smerit fiu sufletesc.

<ss> Scarlat (...) sardar.

Mai în 20 zili, (1)845.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 117-117v., original.

51. 1845 august 14, Călinești

La feliuri de curăspundenți cu păr(intele) starețu.

Cu fiască plecăciuni sărut cinst(ită) mâna sfințiilor voastre părinte Neonil.

Neputând încă însuș veni spre datornica me închinăciuni la Sfânt(a) Mon(a)stire și a vede(a) pe sfi(nția) voast(ră) precum doresc, din pricina unui picior de care pățimesc și feredeile nu m(i)-au folosit, luând acum alte doftorii, cu mergire înadinsu acolo a vărului meu, dum(nealui) Nicolache, fiiul dumn(ealui) aga Costandin Neculce, și a fiiului meu Nicolache.

Mai întâi cercetez pentru scumpa întregime sfi(nției) voastre de să află acum deplin, să mă bucur cu sufletul slăvind pre Domnul.

Al doile(a), fiind că am mare trebuință de copii de pe două documente a Sfintei Monastiri și anume a hotarnicii de la pah(arnicul) Șarban Buhuș din 1793 octomv(rie) 30 și a hrisovului întăritor din acelaș(i) an, no(i)emv(rie) 10, de la d(omnul) Mihail Suțul v(oi)e vod, ce sânt pe moșie Bălțații, slujindu acele la pricina ce are moșie Prigorieni, unde am a merge însem(nat) (?) arbitru pentru Bahlueț. Vă rog mult părinte să binevoiți(i) a da copii încredințată în mâna vărului meu, și credeți(i) că va fi nici de o stricăciune sau pagubă Sfintei Monastiri, nefiind la acel loc vreo pricină. Și pentru facere(a) de bine mult veți(i) îndatori pe dum(nealui) vor(ni)c(ul) Ioan Neculce și aga Costandin Neculce.

Nu mai puțân și eu voi rămâne în toat(ă) vreme(a) îndatorit a mulțami și a sluji Sfinții tali, fiind că sânt al Sfinții voastre fii sufl(etesc) și plecat(ă) slugă.

<ss> Scarlat Miclesc(u) vor(ni)c.

(1)845 av(gu)st 14

Călineștii.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 118-118v., original.

52. 1846 iunie 9

Primită în 11 zile a lunii iunii anul 1846.

Moșia Polenii a Sfintei Monastiri Râșca în anii 1842 și 1843 s-au aflat sub stăpânire(a) Sfintei Monastiri Niamțul în urmare(a) unei zdelci de vecinică schimbătură cu moșia Boroaia, cari pe urmă s-au desființat, după cum aceste vă sânt binecunoscute. În ace(a) vreme însă urmând gâlcevire despre o plasă a Polenil(o)r, sfinție sa părintile arhimandrit Venedict proinstareț dinpreună cu desființata Dicasterie, cu formalnic adres ceri hotarnica Polenil(o)r de la Mitropolie. S-au și dat o asămine prin mine, care îș(i) are data din 1824 septemv(rie), iscălită de pah(a)r(ni)c(ul) Ioan Strat, precum și osăbită carte întăritoare acei hotarnici de la fostul domn Ioan Sturza.

Aceste două hârtii despre care ari știință părintele ierodiaconul Gavriil, cilenul Decasteriei de atunci, și părintele ce au fost vechil Polenil(o)r, că sânt la Sfânta M(ă)n(ăsti)re Niamțul, precum arăt, mi să cer de cătră sfinții(a) sa părintele arhimandritul Theodorit, egumenul Sfintei M(ă)n(ăsti)ri Râșca, fiind grabnic trebuitoare la hotărătura Polenil(o)r ce să face acum.

De aceia priimesc îndrăznială a vă ruga să aveț(i) bunătatea porunci de a să căuta și de a să încredința trimisului din parte(a) sfinții sale păr(intele) arh(i)m(andritul) Theodorit, iar pe mine să aveț(i) bunătate a mă învrednici de sfânta voastră blagoslovenie.

Ca cel ce sânt al Sfinții voastre pre plecat fiu sufletesc și slugă.

<ss> T. Vasiliu.

1846 iunie 9.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 197, original.

53. 1846 iunie 10

Priimită la 11 iunii anul 1846

Cu multă smerenie mă închin sfinților voastre prea cinstite păr(inte) arhi(mandrite) și stariți.

Piroforisiți-vă rogu-vă din amândoaună alăturatile scrisori ci vă triimet, atât aceia cătră sfinția voastră, cât și din aceia cătră mine din partea dumis(ale) spat(a)r(ului) Tudurache, director de la mitr(opolie), de pricinace urmează și nevoia ce ne pripești pentru cerșutile scrisori, fiind chiar acum nevo(i)e de dânsăle când este arbitrală comisie la moșia Polenii. În nădejdea bunătății și științii ce știu că păstrați atât pentru mine, cât și pentru această sv(ântă) casă, vă rog ca să porunciți a să da cerșutele scrisori pe sama (i)eromonahului Filaret, carile să triimite, binevoind a porunci ca scrisoarea me să mi să triimită înapoi. Iară eu răzămat în milostivirea Maicii D(o)mnului, ocrotitoare sv(ântului) sobor de acole, numai puțin și la rugăciunile sfinților voastre.

Sânt al Sf(i)n(ției) v(oastre) dohovnicesc fiu și slugă.

<ss> Theodorit arhimandrit.

1846 iun(ie) 10.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 196, original.

54. <1845 august 14>

La c(u)c(onul) Scarlat Miclescu.

Având cinste a priimi scumpă a dum(nea)v(oastră) scrisori cu venirea fiiului dum(nea)v(oastră) c(u)c(onul) Neculai, împreună cu nepotul dum(nea)v(oastră) c(u)c(onul) Neculachi, fiul dumn(ealui) c(u)c(onului) Costandin Neculcea, pre cât am rămas mulțămît pentru a du(mi)l(o)r salî videri, pre atâta m-am mâhnit în suflet după înștiințarea ci-m(i) faciți că vă aflați bolnav și milostivul să vă bucure și să vă triimată sănătăti.

Cătră aceste(a), vă vestesc că răzămându-mă pe încredirele ce-m(i) dați(i), că am slobozit copiile încredințate cu a me(a) iscălitură di pi hotarnica pah(a)r(nicului) Șarban Buhuș și hotarnica domnului Mihail Suțul v(oie)vod, vrând cu aceasta a vă dovidi plecarea ci păstrez, spri a vă îndatori atât pi dum(nea)v(oastră), cât și pi dum(nea)l(o)r bo(i)erii, c(u)c(onii) Ioan și Costandin Neculce, ca cii ce sânteți voitori și făcători de bine acestui lăcaș. Iară eu cu toată cinstea mă însămnzezi.

Al dum(nea)v(oastră) smerit.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 119, concept.

55. 1846 august 13, Iași

Cu adânc respect închinându-mă sărut mânilor Sfinților V(oastre) cinstiti părinti.

De la apr(ilie) viitoriu luând în posesie moșioara Mădărjăștii am trimis plugurile să-mi facă arătura de toamnă, iar pentru pășunare(a) a treizăci păreche de boi ce sânt la ele, fiind miriștile roasă, m-am învoit cu posesorul de astăz(i) să-i îngădui la șasul Bahluiului și înprotivă să-i primesc pe atâta boi la moșia me în pășunare sau să-i plătesc ce să va cuveni, după care vr(e)o două zile i-au și priimit. În urmă după oaricari pică ce păstriază din sfezile avute cu moșul meu Vasili, curgătoare de la posesiia Sâneștil(o)r, me-au dat afară boi(i) de la pășune, vroind cu aceasta a-mi pricinui păgubire și a-mi slăbi boi(i)ca să nu pot ara, pentru că aiure nu să găsaști pășuni, fără numai alături la Bălțați(i), unde părintile dichiu fără blagosloveniia Sfinției Voastre nu vr(e)a a vinde.

Nevoit cu totul, întru aceasta mi-am luat îndrăznială a vă ruga ca să-mi faceți bine și nu voi uita niciodată, adevă sau cu plata ce veți(i) socoti cuviincioasă să fie sloboz(i) a pășuna la Bălțați(i) boi(i) mei de la zăce pluguri, sau pe atâta boi a mănăstirii să-i pășunez pe moșia me Crăsteștii, ce esti cu depărtare numai de un cîas, încredințându-vă că pășune(a) este îndoit de bună, după cum vă va pute(a) spuni părintile Chiril Paiu cari o cunoaște.

În sfârșit, cum veți(i) vroi, așa primesc, numa pre vă rog să nu mi să facă zmintială, căci îmi p(i)erd boi(i) și mi să faci o mari păgubire cu înp(i)edecare(a) arături.

(I)ertați-mă îndrăzniala și dați-mi vo(i)e a mă însămnna în tot viitoriul meu.

A Sfinției V(oastre) pre plecat slugă.

<ss> T. Vasiliu spat(a)r.

1846 avg(u)st 13

Iași

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 130, original.

56. 1846 septembrie 19, Mănăstirea Bisericanii

Cinstit Sfinții sale părintelui Nionil, arhimandrit și starițul Sf(i)ntil(o)r Monastiri Neamțu și Secu.

Gios iscălitul, primind poronca Înalt preaosfinții sale părintelui mitropolitul chirio chirio Meletie cu No. 916, pren cari mi să scrii că potrivit înaltii domnești întăriri urmată pe anofuraoa Înaltpreaosf(inției) sale atingătoare de aducirea în bună stare a clirosului bisericesc, alegându-si doi sau trii din frații sau monahii tineri pitrecători la această m(ă)n(ăstire) să s(e) triimată la șco(a)la din ace(a) sf(ântă) monastiri spre a învăța științele trebuitoare a dogmilor și a podvigului monahicesc, dispre cari s-ar fi și scris sfințiiil(o)r voastre întru aceasta ca acei ci se vor triimiti să fii priimiț(i).

Pentru cari iscălitul cu cinsti făcându-vă cunoscut vă faci poftiri ca să aibă cinstit răspuns la ci vremi să să triimată acei ci s-au socotit că învrednicesc întru aceasta ca să intri spre învățatură la școala din ace(a) sfântă monastire.

<ss> Nicon arhimandrit.

(1)846 sâp(tem)v(rie) 19

M(ănăstirea) Bisăricanii.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 121, original.

57. 1846 septembrie 23

No 405 / 1846 sep(tem)vr(ie) 23

La păr(intele) arh(imandrit) Nicon.

Cu cinste am priimit scrisoarea sf(inției) (voastre) din 19 a curgătoarei din povădul înaltei porunci a Înaltpreosv(ințitului) nostru stăpân cu No 916 și am înțales cele cuprinsă. Deci, așa cum îndămănările vremii de față și viitoare care me-ar (înlesni)¹ni mijloace agiutătoare spre săvârșirea mai întâi a (oare)¹cari înbunătățiri, părinte voi înființa și acea shoală spre care atuncea voi face cunoscut înalt Preosv(ințitului) stăpănu de la care veți primi poruncă spri triimitirea tineril(o)r (la)¹ acea shoală.

Mulțămind acestui prilej carile după atâta îndelungat de abie te-au făcut a-mi mai scrie și (...) ¹ca aceasta să te afle sănătos cu toată cinstirea.

A Sv(inției) (voastre) smerit în Domnul duhovnicesc frate.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 121v., concept.

¹ Deteriorat.

58. <1846 octombrie>

La feliuri de curăspundenți cu păr(intele) stareț.

Cu multă smerenie mă închin d(u)m(neavoa)stră pre cinst(ite) c(u)c(oane) Nicolache.

Mai întâi, rog pe milostivul D(umne)zeu ca smerită scrisoarea mea să vă găsească pe d(u)m(neavoa)stră sănătoși și întru toată fericirea după cum doriți, de care auziți(i), să mă bucur dând lau(dă) milostivului D(umne)zeu.

După care vă rog să nu vă supărați pentru întârzierea trimiterei cusurului banilor, adică do(u)ăzeci și opt #, pe care acum înlesnindu-mă, iată că-i trimet prin Teofan. Mai adăogând a vă ruga ca să binevoiți a ne mai face și binele acesta, adică fiind că acum voind D(umne)zeu, este a se începi zidirea spitalului la Târgul Neamțului și urmează neapărată trebuință de un bun maister petrari, sau cel puțin de un bun paler. Apoi, fiind că am auzit că la Cernăuți s-ar găsi, de aceia trimet prin Teofan și copie de pe planu ca să-l vadă, și cine s-ar găsi vrednic să e acest lucru, apoi să vie ca să și sfârșim. Numai să fie om cu bune atestaturi și citit.

La care lucru vo(i)esc ca iarăși bunătatea d(u)m(neavoa)stră să puneți silință spre a se săvârși și aceasta, cum și o calfă sau do(u)ă de cărămidari ca să facă măcar (...) de cărămidă. Și să credeți(i) că atât pentru aceste c(...) și pentru celelalte faceri de bine ce a-ți(i) arătat și arătați acestei case, Maica D(omnu)lui vă va răsplăti cu darul său.

C(u)c(oane) Necolau, ne mai urmează trebuința de vr(e)o 20 ocă ținover¹. Deci, binevoiți(i) a scrie la cine veți socoti ca să ne aducă și îndată cu mulțămă vom răspunde banii.

Cu aceste(a) însemnându-mă al d(u)m(neavoa)stră smerit și cătră D(umne)zeu rugătoriu.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 133, concept.

¹ Cinabru, o sulfură de mercur de culoare roșie folosită la prepararea vopselelor.

59. <1846 octombrie-decembrie>

Părintească blagoslovenie părinte Chiril.

Cu părintească dragoste am priimit scrisoarea sf(i)n(ției) (tale) din 11 a următoarei și am văzut celi cuprinsă. Am avut dorința atât (eu)¹, cât și părinții, ca să știm acum în ce s-au închiet hotărârea (Sfa)¹tului în pricina cu târgoveții, însă nu știm de ce nu (ai)¹ însămnat nimică despre această dorită știință.

Nădăjdum că de va fi așa după cum ni-au spus-o dum(nea)lui banul Stan, apoi în sfârșit cu agiutoriu lui D(u)mnezeu tot să va (is)¹prăvi în folosul M(ă)n(ă)s(tii). Sfinție ta însă stăru(i)este¹ acolo până ci să va găti și anaforoa după cum au socotit și c(u)c(onul) Alecu. Iar pentru banii acei ce s-au priimit de la domnița Angerli, priimiții de la căm(ina)r(ul) Bălăeș cu scăderea ace de noao mii de lei, liafa ce are a o priimi pe anul acesta, luând pentru aceasta de la dum(nea)lui adiverință de primire.

C(u)c(onului) Iordachi Bălșucă îi triimet alăturata scrisoare pe care sf(i)n(ția) (ta) îi vei duci-o. Iar c(u)c(onul) Mihalachi Pascu spre încredințare că am pri(mit)¹ a dum(i)s(ale) închinăciuni și a c(u)c(oanei) Balașa, de care (...) le triimet cărticelele alăturate de rugăciunea Maicei (Domnului)¹, pentru care prea mult m-au rugat. Pentru (pricina)¹ cu Botezăștii după lămurita înștiințare, cum că la 14 a viitoareii luni s-au sorocit a să căuta l(...)¹, și că trebui(e) vechilului della acei pricini. I-am (...) ¹ (tr)¹ imite odată cu aceasta de asămenea și scrisoarea triimisă de la c(u)c(onul) Alecu să alăturează cuv(enitul) răspuns cătră dum(nea)lui (...) ~~de la earile vei priimi și (...)¹ re ei să faci cu hotarnica și cu harta moșii (va)¹ tra Iazului, ee sânt a să triimiti vechilului Beserabu.~~

Iar în urmarea adresului epitrop(iei)¹ Sv(â)n(tului) Mormânt, după cari au cerut trebuința a să trimită răspunsul alăturat, pe lângă aceasta apoi să triimete acilii e(pitro)¹ pii și zăci trupuri de Minei cerșuti prin acelu¹ (...) ¹, pentru a căroră priimire de banii însămnaiți (...) ¹ ce s-au închis în răspuns ești sf(i)n(ția) (ta) recomenduit (cu)¹ însărcinare de a-i priimi de la ace epitropie.

(Pe lângă)¹ aceste(a), triimețându-ți părintească blagoslovenie și rugăciunile soborului care îți vor mijloci ajutorul de de sus a Priacuratii Fecioare, care te va agiuta la necazurile și greutățile ce întimpini.

Sânt al sfinții tale sufletesc părinte.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 146-147, concept.

¹ Deteriorat; din cauza legăturii dosarului.

60. 1846 octombrie 5, Mănăstirea Agapia

Cu plecate metanii și evlavie închinându-mă sărut driapta Sv(i)n(iei) v(oastre).

Fiind că noi voim a scoate embatic pentru viișoara dănuită de răposatul părintele Grigorii Radu¹, pentru care cu smerenii vă rugăm a să întări daniia și de cătră Sv(i)n(ia) v(oastră) apoi și de cătră giudecătorii ținutului, precum mai cu lămurire vă veț(i) pliroforisi de la maica iconoama.

A Sv(i)n(iei) v(oastre) smerită și plecată.

<ss> Amfilohiia sh(imonahie) Morțun stariți.

1846 oc(tom)v(rie) 5

S(fânta) M(ănăstire) Agapiia.

S-au întărit copii și or(i)ginalu(l) cu No. 430 și 431.

<Pe verso>: Cinst(it) și al nostru d(u)h(o)vnicesc părinte, Sfinții sale părintelui arhimandrit Neonel, stariț Sfin(te)lor M(ănăstiri) Niamțu și Săcu, cu smerite metanii.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 201, original.

¹ În text, Raud.

61. 1846 octombrie 6

Cu multă smerenie mă închin dum(i)t(ale) cucoană Prohiră!

Cinstitul răspunsu asupra smeritei mele scrisori ce mi l-ați trimis prin calfa Gheorghie cu data din 24 sept(emb)r(ie) priimindu-l, cu toată cinste(a) m-am bucurat că din bun darul Precuratei Fecioare vă aflați sănătoasă. Am lăudat pentru aceasta pre puternicul și milostivul nostru Dumnezeu, și vă mulțămescu de ace bunătate că arătați părere de bine pentru a me pre puțină sănătate. D(u)mnezeu să vă răsplătiască pentru a sa bine plăcută cu aceasta dragoste!

Am văzut și cele ce acolo însămnăți asupra celor spusă de calfa Gheorghie, că pentru fânul ce aveți(i) de vândut a dum(nea)v(oast)r(ă) pe moșie Călugărenii, 40 stoguri, pentru care dum(nea)v(oastră) scriiți că l-ați da monastirei câte cu șasă galbeni, și că dacă monastire(a) nu ar ave închipuire de bani ca să-i dei toți acum să vă rădice de un sinet de 225 # de la vornicu(l) Costachi Roset.

Cu multă smerenie răspund dum(nea)v(oastră) că dacă veți îngădui oile rânduie la (i)ernatic spre mâncari(a) acelui fân până pe la 15 apr(ilie), când aceasta obștește este obicinuit, și asupra acestei propuneri veți binevoi a-mi răspunde cât mai neîntârziat, apoi, m(ănăs)s(tirea) după aceasta va îngriji fără zăbavă a vă rădica sinetul pominit de la dum(nea)l(u)i vornicu(l) Costachi Roset, și pentru cusur va răspunde mai pe urmă, așteptând acest răspuns de la dum(nea)v(oastră).

Și dorind ca aceasta să vă afle sănătoasă, cu toată cinstea rămân al dum(nea)v(oastră) smerit către D(u)mnezeu rugători dinpreună cu tot soborul.

<ss> Neonil arhim(andır) și stareț S(fintelor) M(ănăstiri) Neamțul și Secul.

1846 oc(tom)v(rie) 6.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 132, concept.

62. 1846 octombrie 15, Mănăstirea Pângărați

No. 140

Priimit oct(ombrie) 23

Cu smerenie și cu fiască plecăciune mă închin și sărut dreapta Sfin(ției) voastre cinst(ite) părinte.

Priimind poronca Înaltu Preosfințitului mitropolit cu No 917 în alăturare cu copiii anaforalii întărită de pre(a) înălțatul domnu pentru opșteasca punere la cali, poroncindumi-să a pregăti frați au monahi de la această monastire și ai triimiti la școala din Sfânta monastire Ne(a)mțului, unde să învețe științele trebuitoare a dogmelor și a postvigului monahicescu, următor fiind înaltei poronci și pregătindu vr(e)o doi acum deodată, am socotit mai întâiu a ceri dezlegari de la Sfi(nția) voastră pi când anumi să-i triimet, pentru cari așteptându cinstitul răspunsu.

Fiindu al Sfințailor voastre zmerit fiu sufletesc.

<ss> Varnava protosinghel.

1846 oct(ombrie) 15

M(ănăstirea) Pângărați

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 122, original.

63. 1846 octombrie 23

~~Cu cînste~~ am priimit scrisoare(a) Sf(in)ției (voastre) din 19 a curgătoarei, urmată de povădul înaltei porunci a Înalt Preosfințatului nostru stăpîn cu N° 916, și am înțales cele cuprinsă. Deci, așa precum îndămănrile vremii de față și viitoare care me-ar înlesni mijloace agiutătoare spre săvârșire mai întâi a oarecare îmbunătățiri, părinte voi înființa și ace(a) shoală, despre cari atuncea voi face cunoscut Înalt preosfințitul(u)i nostru stăpîn, de la care veți primi poruncă de triimiterea tineril(o)r la ace(a) shoală.

La Pângărați s-au răspuns la 23 oc(tom)vri(e) 1846 / N° 455.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 123, concept.

64. 1846 dec(em)b(rie) 25, Cristești

La feliuri curăspundenții cu păr(intele) stareț.

Sărut driapta precuvioșail(o)r vo(a)stre.

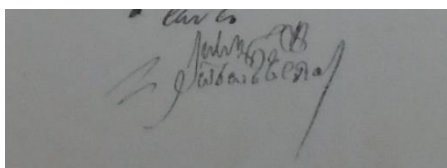
Fac cunoscut că rugăciunile acelui săbor cătră Maica Domnului au agiutat ușurare mării sale Doamnei, (...) ¹ de gioi spre vineri au născut un be(i)zăde. (Fi) ¹indu-ne și nouă și precuvioșii vo(a)stre de ce mai mari bucurii, vi le fac facu cunoscut cu sf(i)n(t)ia sa părintele duhovnic Ilarion. Iar din parte(a) me, odată cu sărutările de mâ(i)ni să priimiți și hiritis(i)re pentru Sfânta Naștere a Domnului nostru I(i)sus Hristos ci astăz(i) o prăznuim, însămnându-mă.

Al precuvioșailor vo(a)stre pre plecat slugă.

<ss> (...) spat(ar).

(1)846 dec(em)v(rie) 25.

Cristeștii.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 148, original.

¹ Deteriorat.

65. 1847 februarie 27, Iași

Eșii, 1846 fevr(uarie) 27

Cu fiască evlavie sărut mâna prec(u)v(ioșiei) voastre

Cu venirea nepotului meu, dum(nea)lui spat(arul) Costachi Dimitrescu, acolo la Sv(ânta) Monastire, gășăsc de datorie mai întâi a cerceta de starea sănătății precuv(ioșiei) voastre care îmi este atât de dorită.

Și al doile(a), de a vă ruga pentru moșiile acei Sv(inte) Monastiri din ținutul Galațului, Piscu și Peneu, care di la mezaatul anului trecut au rămas pe socoteala monastirii cu 1120 sau 1125 # pe an / dacă nu greșesc /.

Spre acest sfârșit vine nepotul meu acolo și pe care vi-l și recomanduesc la agiutoriu și blagoslovenia prec(u)v(ioșiei) voastre ca un tânăr a(...) fără părinți și care nădăjdu(i)esc să-ș(i) aștearnă o viitorime plăcută care să facă cinste familiei sale.

Pe asemenea temeiuri mijlocesc și vă rog ca să-i daț(i) moșiile acestea cu un preț ci el de bună voi(e) îl va mai spori, și să i le daț(i) așa precum ele să gășăsc înzăstrate cu arătura și sămănătura făcută, după o cu dinadinsul catagrafie ce să va face la trădarea lor, pe care să fie îndatorit la împlinirea anil(o)r a le întoarce monastirii într-aceiaș(i) măsură și calita.

Și crediț(i) prec(u)v(ioșia) voastră că o asemenea îndatorire va fi neștearsă din inima me, rămâind și cunoscător și dator a vă sluji în toată vremea, cu atâta mai mult cu cât respectul și evlavia îmi sânt de îndemnul cinstirii cătră persoana prec(u)v(ioșiei) voastre.

Al prec(u)v(ioșiei) voastre plecat fiu sufletesc și slugă.

<ss> C. Burghel post(elni)c.

Vă rog și pentru datoria Theodosiului din Petreburg, care acum după trecire(a) lunii lui februar trebu(i)e să să fi suit cu ștrafurile peste cinci mii carboave pentru 2100.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 152, original.

66. 1847 mai 28, Mănăstirea Vorona

Cu răspunsu ș-au rădicat și dranița.

Cu adâncă smerenie și plecate metanii,
Mă închin și sărut driapta Sfinții voastre.

Cu bună voința și blagoslovenia Sfinții voastre s-au făcut la Hălăuca una sută de mii draniți, și spre rădicarea ei s-au triimis trăsurile aceștii mon(astiri), pentru cari vă rog să daț(i) voi(e) ca să să rădice. S-au triimes ci(...) merți grâu spre mângâ(i)erea părinților de la bolnița sv(i)n(tei) (mănăstiri), pe cari cu umilință vă rog să fie priimit.

Și pre mine cu părintiasca (sfi)¹nții voastre blagoslovenie să mă învredniciți, cari cu însănătoșire di-a pururea o dorim, cunoscându-mă norocit a mă însămna.

Al Sfinții Voastre în H(risto)s mai mic frate și plecată slugă.

<ss> Rafail igum(e)n m(ă)n(ăstirii) Voron(a).

(1)847 mai 28.

Monastirea Voronii.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 150, original.

¹ Deteriorat.

67. 1847 iulie 20

Cu smerenii mă închin dumitale c(u)c(oane) Iancule.

Priimind cinstită scrisoarea dumitale, am înțales înalta poruncă ce-m(i) înpărtășiți pentru spirtul de melis(ă) ce urmează trebuința acolo la Roznov pentru înălțimea sa. Care iată că încă nu s-au apucat de făc(u)t spirt, fiind că buruiana melisu încă nu s-au copt.

Rămâind al dumitale smerit și cătră Dumnezeu osârdnic rugător.

1847 iul(i)e 20

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 160, concept.

68. 1847 octombrie 9, Cracău

Cu fiiască plecăciuni sărut mâinile Înalt Preacuvioșii voastre!

Priimind scrisoare(a) Înalt Preacuvioșii voastre cu părintele Ieremiia, am văzut că pentru 1000 merță var ci aveți trebuință la zidire(a) ospitalul(u)i doriț(i) a alcătui pomenita sumă a să faci și a să căra la Târgul Niamțului tot cu lăcuitori de aici. Și cu toate că cărătura este foarte neîndămănată, dar pentru ca să vă înlesnesc și întru aceasta am luat asupra me facire(a) și cărătura varului cu preț de zăci lei merța, socotită de 150 ocă, precum și mai înainte v-am înștiințat.

Așadar eu de astăz(i) am pus în lucrare facire(a) varului după alcătuire(a) făcută cu vârnicerii și încât Preacuvioșia voastră veți binevoi când vă veți înlesni de bani să trimiteți suma câtă să va mai cuveni scăzându-să banii ci trebu(i)ești să vă plătesc pentru 150 fâlci loc de arătură ci făgăduiți a-mi da de la Jidești, câte cincizăci lei suta de prăjăni, cu toate că plata locul(u)i să obicinu(i)ești, știind supărare(a) ci trebui să am cu căraușii, decât că pentru Înalt Preacuvioșia voastră, cătră carele mă cunosc dator pentru dragoste(a) ce știu că aveți cătră mine, dar și prețul ce-am hotărât cu părintele Ieremiia ca să plătesc pentru locul de arat la Jidești, credeți că esti nepăgubitor și prefolositor pentru măn(ăstire).

În sfârșit, vă rog să nu vă supărați(i), precum veți găsi de cuviință să binevoiți a-mi triimite hotărâtoare dezlegare.

Rămân cu toată cinstire(a) și respect(ul) a Înalt Preacuvioșii voastre plecat(ă) slugă.

<ss> Vărgolici (?)

1847 oct(om)vr(ie) 9

Cracău

<Pe verso-ul filei a doua>: Înalt Preacuvioșii sali părintelui arhimandrit Neonil, stareț Sfint(elo)r măn(ăsti)ri Niamțu și Săcu, cu fiască plecăciuni. / La Măn(ăstirea) Niamțu.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 169-169v., original.

69. 1847 octombrie 22

Cu multă smerenie mă închin dumilorvoastre pre cinstite c(u)c(oane) Alecule!

Cinstită și mie mult dorită scrisoarea dumilorvoastre din (...) ¹ a curgătoarii luni cu multă smerenie priimindu-s(e), am văzut celi cuprinsă, adică pentru de a da în posăsie iubitului nepot a dumilorvoastre, dumisale c(u)c(onului) Iorgușor moșiile Piscul și Pineul, aflătoare în ținutul Covurlui, asupra cărora răspund cu mare păreri de rău că nu pot a vă sluji și a împlini celi poroncite, fiindcă din pricina cheltu(i)elilor celor înșămănătoare cu care este în povărată această casă și mai ales acum în vreme(a) de față, când să sălești și cu înființarea ospitalului la Târgul Niamțului, care lucru cred că nu vă este niștiut și dumilorvoastre. ~~Pentru a căruia rădicare~~ soborul acestor monastiri îngrijindu-să ² a nu ² căde(a) cumva la vreo datorie, au găsit de cuviință ca prin toate chipurile putincioasă să să spicularisască spre a pute(a) întimpina greliile cheltu(i)eli, și fiind că monastirii aice urmează trebuința totdeauna a cumpăra pești, untdelemn și alți băcălii, atât pentru sobor, cum și pentru oaspeții ci totdeauna vin spre închinare, apoi obștești s-au socotit că numitele acele moșii să rămâie numai pentru aceia ca folosul ce va (i)eși din eli să să întrebuințazi numai în cumpărarea băcăliilor.

De aceia știindu-vă sufleteasca bunătate și dragoste ce păstrați cătră acest sfânt lăcaș, cu multă smerenie împreună cu tot soborul cad la picioarele dumilorvoastre rugându-vă să nu vă supărați, ce mai ales să binevoiți a mijloci și cătră dumne(a)lui c(u)c(onul) Iorgușor spre a nu să supăra; Pentru care facire de bine să crediți c(u)c(oane) Alecule că însuș(i) Precurata Maica lui Dumnezeu / al cării chip știu că-l evlavisiți mai cu osebite / cu bun darul său vă va răsplăti, cătră care și noi nevrednicii nu vom înceta a ne ruga pentru fericirea și îndelungarea anilor vieții dumilorvoastre.

Al dumilorvoastre smerit și cătră Dumnezău rugător împreună cu tot soborul!

1847 octomvrie 22 zile.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 178, concept.

¹ Spațiu liber.

² Deteriorat.

70. 1847 noiembrie 9

Cu fiasco plecăciune sărut mâinile preacuvioșiei voastre părinte starețe.

Ieri, în zioa Sfinților Arhangheli, la țeemonie am înfătoșat înălțimii sale scrisoarea preacuvioșiei voastre prin care îl heretisiți pentru zioa Sa. Asemene, i-am dat și darurile ce i-ați trimes. Înălțime(a) sa m-au însărcinat ca să vă mulțănesc dun parte-i pentru aducerea

aminte și pentru urările ce-i faceți, și totodată să-l recomende rugăciunilor preacuvioșiei voastre și a soborului.

După masă însă am văzut pre Înălțimea Sa în particular și i-am dat și celelalte do(u)ă scrisori a preacuvioșiei voastre, acea, adică mulțămitoare pentru mine, și cealaltă pentru comisu Dimitrachi iconomu(l). Pentru aceea din urmă părintele mitropolitul și vorbise Înălțimei Sale de mai înainte și-și căpătase învoirea de a se ocupa iarăși cu trebile sf(intei) mănăstiri. Eu dar n-am avut a ruga pre Înălțimea Sa decât ca să-i deie voie de a se înfățișa și această învoire am căpătat-o asemenea.

Cu părintele mitropolitul am vorbit pentru Rugină. Preasfinția sa me-au spus că i-au trimes cărți ca să se mute la Slatină; Iar dacă el până acum n-au făcut aceasta, apoi preacuvioșia voastră să mă înștiințați despre aceasta în particular, și eu prin departamentul din lăuntru voiui mijloci rădicarea lui. Poronciți vă rog cui se cuvine ca să vie la Iași și luând delile și documenturile mănăstirii ce se află la căminarul Bălăsachi (?) și să mi le încredințeze celelalte trebi a mănăstirii. Am scris mai pre larg părintelui Theofan carele este p(...) de a că le supui. Iar eu rugându-vă ca să poronciți în orice mă veți socoti de folos pentru sf(ânta) mănăstire mă recomandui sfintelor rugăciuni a preacuvioșiei voastre.

Și am cinste a fi a Preacuvioșiei Voastre prea plecat și supus fiu sufletesc.

<ss> M(ihail) Kogălniceanu.

9 noemvrie 1847.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 179-179v., original, deteriorat pe margine.

71. 1847 noiembrie 10, Coțușca

Sărut dreapta Preacuvioșai voastri cinst(ite) părinte Neonile!

Eu ca un fiu dohovnicesc dorescu mai întâi a ști cum vă aflați, de sântet(i) sănătoși, și în buna petrecire la cari priimind știință de întoc(mai)¹, din suflet mă voiui bucura și voiui binecuvânta pre cel a tot puternic. Noi de mila lui Dumnezeu și cu rugăciunile Preacuvioșaii voastri sântem sănătoș(i).

Cu adăogiri numai vă descriu pentru prifacirea ci înalta pronie au făcut cu fiica noastră foasta monahia Agafia, lăsând viața monahicească și întorcându-să în lumi s-au și căsătorit și ș-au luat de soțu pe dumneal(u)i spat(arul) Costandin Paladi, fiul vor(ni)c(ului) Iacovachi Paladi. Cu propunerea aceasta au săvârșit e(a) acest pas, că adică neputându fi în stari di a purta o așa de răspunzătoare și gre(a) sarcină și cu socotință de a fi în shimă monahicea(scă) numai cu hainile, iar nu și cu purtarea, apoi o socot că-i mai de cuviință aceia ce au săvârșit, la toate aceste(a) având și un drept; mai mult că ea când ș-au priimit shima monahicească să găasă atunci în vrăsta numai de nouă ani și ci răspundere poate e(a) ave(a) acum sau noi, nefiind nici cu a noastră îndemnari, ci după niști alti înpregiurări de pe atunci.

Apoi, după niști așa înpregiurări găsându-să săngură clironoamă la părinți, ca părinte lor i-am binecuvântat, rugându cu toată cinst(ea) și pe Înalt cuv(ioș)¹ia voastră de a fi pururea rugătoriu către Dumnezeu și (a)¹ binecuvânta, poroncindu a să prifaci și pomelnicul (ce)¹ să găsaști la Sf(â)n(ta) Mon(astire) numele din Agafia Pr(...)¹ra și adăugi și numele soțul(u)i ei.

Mineile le-am priimit și vă rămân prea îndatorit. Vă rog dacă să poate pentru niști două *Ohtoice* să mă înștiințați despre prețu, că îmi face trebuința. Pentru care voiu rămâne datoriu înșămnându-mă cu toată ci(nstea)¹.

Al Preacuvioșii(o)r voastri fiu dohovnicesc și plecat.

Neculai Vărg(olici).

1847 noemv(rie) 10

Coțușca

Să trimite la S(fânta) Mănăstire un galben pentru un sărindar și vă rog um(il) să aveți sănătate de a vă rugă să ne apere de toți vrăjm(așii) văzuți și nevăzuți și la toate r(ugăciu)ne să ne ajute.

1847 noemv(rie) 18.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 184, original.

¹ Deteriorat.

72. 1847 noiembrie 18, Mănăstirea Coșula

Cu adâncă smerenie închinându-mă, sărut blagoslovitoare dreapta Sv(i)n(te) cinstite părinte arh(i)m(andır).

Sufletescule și milostivule al meu părinte, abia acum m-am putut înlesni cu cară, pe care le-am trimis acum ca să rădice dranița și 100 lătunoi ce bunătate(a) scumpului Sv(â)n(t) suflet au binevoit a hărăzi acestui sfânt lăcaș, pentru care cu smerenie mă rog porniț(i) slobozirea acestora. Crezând că pe lângă aceia și noi ca niște păcătoși fii Sv(i)n(ției) de-a pururea rămânem datori a ne ruga îngenunchet(i) milostivului D(u)m(ne)zeu pentru sănătate, mântuire și îndelungare vieții Sv(i)n(ției), apoi și hărăzire(a) aceasta va fi neștearsă în veci de la cerescul jărtfelnic. Osăbit triimit închiș(i) aice acești doi blanci și cu smerenie îndrăznesc a vă ruga, binevoit(i) și mă mai priimit(i) cu dragoste părintească prenomerat încă la un *Triod*, slobozindu-mi acum și bilet. Pentru care cu smerenii rugându-mă am dat milostivă (i)ertare pentru îndrăzneală.

Sânt al Sv(i)n(ției) prea plecat fiu sufletesc și slugă.

<ss> Ignatie protosinghel.

1847 noemv(rie) 18

Mon(astirea) Coșula.

<Pe verso>: Prea cinstitului al meu milostiv sufletesc părinte, Sf(inției) sale Domnului Neonil, Arhimandır și stareț Sfintelor Monastiri Neamțul și Secul, cu multă smerenie. / La Sf(ânta) Mon(astire) Neamțul.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 185, original.

73. 1847 noiembrie 22

Nº 521

1847 noemvr(ie) 22

Cu multă smerenie mă închin dum(neavoas)tră c(u)c(oane) Alexandre.

Mai întâi rog pe milostivul D(umne)zeu ca smerită scrisoarea mea să vă găsească pe dum(neavoa)stră întru toată întregimea sănătății precum doriți, de care auzind să mă bucur lăudând pre a tot puternicului, cu a căruia miluire și eu acum mă simt ceva mai binișor, însă foarte greu am pățimit de obicinuita mea boală.

C(u)c(oane) Alexandre, rog bunătatea dum(neavoas)tră ca să binevoiți a ne da rămășița de sămânță de cânepă ce este rămasă încă de pe anii trecuți a posăsiei dum(neavoas)tră de la moșia Saboani, fiind acuma și vreme de toamnă cât să găsește și sămânța mai (i)eftină, că adevărul vă arăt că sântem foarte strâmtorați cheltu(i)elile și să credeți că ace(a)sta o voi socoti nu ca o datorie ci ca o mare facere de bine.

Fiind al dum(neavoas)tră smerit și către D(umne)zeu rugătoriu.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 190, concept.

74. 1847 noiembrie 25, Botoșani

Cu plecăciune sărut mânilor cuvioșilor voastre părinte Neonil arhimandrit și stariț.

Necazurile, supărările, păgubirile, ci am avut, valurile lumii acestiia m-au adus la o boală în care pătescu aproape di doi ani de dureri nisuferite în tot trupul și mai amară durere și măhniciune am că mi s-au întunecat vederea ochilor, încât abe(a) zărescu.

Vă rog să primiți(i) cinci galbeni ci-i trimet cu înadins om și să puneți(i) a faci rugăciune înainte(a) Maicii Domnului a să milostivi asupra me să-m(i) dăruiască sănătate și vederea ochilor. Totodat(ă) vă rog să-mi trimeteți(i) de la Maica Domnului un chicior, o mână și un ochi de argint pentru mine, întru care mă îndatorescu a face alteli de asămine, pre care le voi triimite înapoi cu cel întâi ocazion, că rog și pentru puțin spirt de mele(a)să și un ulcior de aghiazmă de la izvorul Maicii Domnului. Pi lângă aceasta aștept și blagoslovenia cuvioșilor voastre.

Fiindu al cuvioșilor voastre plecat slugă.

<ss> Grigori Varlaam.

1847 neomvr(ie) 25

Botoșani

<Pe verso>: În cinstită driapta cuvioșii sali arhimandritului Neonil, starețu(l) Sfintii Monastiri Niamțul și Săcul, cu evlavie de la banul Grigori Varlaam.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 187, original.

75. 1847 decembrie 2, Mănăstirea Neamțului

Cu multă smerenie mă închin dumilorvoastre Precinstite c(u)c(oane) Toderașc(u)!

Mai întâi rog pe milostivul Dumnezeu, dinpreună cu tot soborul, ca smerita scrisoare(a) noastră să vă găsească pe dumne(a)voastră sănătoși, duple cum doriți, de care auzind să ne bucurăm laudând numile lui ce-l a tot puternic, după care știind fireasca bunătatea dumilorvoastră și dragostea ce păstrați către acest sfânt lacaș al Maicii Domnului, Îndrăznesc a vă ruga, fiindcă mănăstirea să află în mare supărare despre târgoveții din Niamțu, și pentru care m(ă)n(ă)s(tirea) a (in)¹trat cu jalubă către Prea înălțatul Domnu stăpânitoriu, asupra căria au și câștigat îndurata rezoluții, prin care să recomanduești Sfatului spre chibzuia măsura pentru a nu să jigni dreptățile m(ă)n(ă)s(tirii) de către t(ă)rgoveț(i). (...) ² Pentru cari tot soborul umilit să roagă spre a nu să lua în bagare de samă tânguirile lor ca unili ce sânt cu totul neadevurate. Binevoiți a mijloci și dumne(a)voastră la locurile ce veți socoti spre a nu se p(i)erde de dreptul m(ă)n(ă)s(tirii), ca unii ce sânteti cei mai întâi ajutători și sprijinitori ai aceștii case, crezând că pentru asemenea facire de bine și sprijinire nu va înceta soborul a înălța rugăciune către Maica Precurata Fecioară pentru fericirea și îndelungarea anilor vieții dumilorvoastre, rămânindu-vă vecinică și neștersă pomenire.

Fiind al dumilorvoastre smerit și către Dumnezeu rugătoriu împreună cu tot soborul!

1847 decemvr(ie) 2

M(ănăstirea) N(eamțului).

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 208, concept.

¹ Deteriorat.

² Notă marginală; deteriorate.

76. 1847 decembrie 4, Iași

Cu fiască evlavie mă închin și sărut dreapta Preacuvioșiei voastre.

În prilejul sosirei sv(ă)n(tului) post a naștirea Mântuitorului nostru Domnul I(isu)s H(risto)s precum totdeauna evlavisând acel sv(ă)nt lăcaș și rugile ci necurmat săvârsă dinaintea Sv(i)n(te)lor Jertvelnice, îmi eu slobozanie a vă ruga ca să binevoiți a poronci atât în curgirea postului, cât și mai încolo, rugăciuni sobornicești cu privighieri de noapte către prea puternicul și înduratul D(u)mnezeu ca să-mi fie milostiv a (i)erta noianul păcatelor mele a mă îndrepta totdeauna pe căile voinței sale, a mă întări și a mă agiuta la toate năvălirile văzuților și nevăzuților vrăjmași, nu mă uitați vă rog și la cele în parte rugăciuni și primiți odată cu ace(a)sta două sute optzeci și patru¹ lei ce să trimit, nădăduind a fi învrednicit cu răspuns și o prescură blagoslovită. Sânt cu toată cinste(a) al preacuvioșiei voastre fiu sufletesc și plecat slugă.

<ss> Teodor Balș.

4 decemv(rie) 1847

Iași

Teodor, Maria, Smaranda și tot neamu(l).
Iacob, Ana, Gheorghie cu fiii și tot neamu(l).
Catinca cu fiii și tot neamu(l).

Morții.

Costandin, Ana, cu tot neamu(l).
Dimitrie, Smaranda și tot neamu(l).
Costandin, Gheorghie, și tot neamu(l).
Casandra cu tot neamu(l).

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar
145/1843, f. 166-166v.
Suma este trecută de o altă mână.

77. 1847 decembrie 20, Iași

Eșii în 20 de(ce)mv(rie) 1847

Cu respect sărut mâna Preacuvioșiei Voastre!

Mai întâiu aflu mulțămire de a vă heretisi pentru sfintele sărbători a Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru I(i)sus H(risto)s ca să le petreceți bine și întru mulți ani.

Totodată primesc îndrăzneală a vă ruga să binevoiți a primi un mic prinos din partea me, adecă o perde(a) pentru sfânta icoană a Maicii Domnului di acolo, care veți binevoi a orându-i ca să așeze la locul cuvenit și să să pomenească numele meu, a soției mele Elenco și a copiilor. Iar acum doresc din suflet de a mă învrednici cu binecuvântarea Preacuvioșii voastre, având cinste a mă însemna.

Al Preacuvioșiei Voastre fiu sufletesc și plecat slugă.

<ss> M. Dima spat(a)r.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar
145/1843, f. 194.

78. 1847 decembrie 21

No. 593 / 1847 decem(birie)

Cu multă smerenie mă închin dum(i)l(o)r voastre.

Prea cinstite cucoane.

D(u)mnezăiasca prăznuire a întrupării D(u)mnezeu cuvântului fiind punctul începători și încheatori de țircul auritului șâr a d(u)mnezăeștil(o)r sărbători de preste anu, cari neîncetat întorcându-să pregătești celi pentru vecinica împărăție a celui născut în Vifleim spre a no(a)stră mântuire.

De (...) ¹ aceștia dar și de începirea anului nou precum numai puțin și de ceilaltă mare taină ce s-au săvârșit de Mântuitorul nostru la apile Iordanului ca de cel mai scump prilej folosindu-

ne² de pretutindene. Eu smeritul aflu de a me datorie și mulțămire a vă rosti în loc de toati hiritisirile umelitul graiu de rugăciune către cel a tot puternic pentru sănătatea și îndelungarea anilor vieții dumil(o)r voastre de a vă folosi de bucuria și veseliiia acestor sfinti zile întru mulți și prea fericiți ani.

A dumil(o)r voastre smerit și către D(u)mnezeu rugătoriu împreună cu tot soborul.

<ss> Neonil arhimandrit și stareț S(fintelor) M(ănăstiri) și Secul.

C(u)c(oane) Alexandre / În trecuta lună noem(brie) v-am fost scris pentru rămășița de sămânță de cânepă ce este rămasă încă din anii posăsâei dum(neavoas)tră de la moșia Săbăoanii, proprietăoa acelor m(ănă)s(tiri) și care până acum încă nu s-au adus și pe care macar nu ne-am norocit nici cu cinstit răspunsul al dum(neavoas)tră. Deci, și acum iarăși vă facem poftire ca să binevoiți a pune la cale istovire(a) ei, că altminte ne găsim foarte strâmtorați de sămânță care la zile de post este cel mai de nevoi(e) lucru pentru hrana soborului. Am văzut și ceia ce însămnăți pentru zăvoiul ce ziceți că au rămas netă(i)et și că să vi-l dea dum(neavoas)tră cu plată. La care vă rugăm să nu vă supărați(i) că am apucat a-l da altora mai înainte, și pentru aceia acum nu pute(m) la aceste a vă înlesni.

1847 decemvr(ie).

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, concept.

¹ Pătat; ilizibil.

² Pătat.

79. 1847 decembrie 24, Mănăstirea Agapia

Priimit dec(em)vr(ie) 24.

Cu smerite și plecate metanii închinându-mă sărut driapta Sv(i)nț(iei) v(oastre), cinstite părinte.

Fiind că Sf(i)nț(ia) sa maica Athanasia Bălăniașca, născută Roset, văzându-să venită în așa slăbăciune de boală, încât numai cât nu i-au sosit ceasul, ș-au făcut și diiată cum să-i urmăim cu facirea grijilor sale, din banii ci-i ari la un loc, cam greu de scos.

Pentru aceasta, vă roagă și pe sfinția voastră ca să faciți(i) bunătate a i-o întări atât cu iscălitura Sf(i)nț(iei) v(oastre), cât și cu punerea pecetii Sfintei M(ă)n(ăsti)rii spre a-ș(i) pute(a) câștiga neștrămutatul temei. Pentru aceasta o alăturez Sv(i)nț(iei) v(oastre) și cu smerenii vă rog și eu să faciți(i) milă, pot zice, cu acest suflet, ca să să întăriască diata de către Sv(i)nț(a) v(oastră), ca să-i poată (i)eși sufletul cu paci, sărmana văzindu-să pusă la cale. Cu prilejul acesta m-am îndemnat de părintiasca Sv(i)nț(iei) v(oastre) a vă triimeti și puține turti întru aducerea aminte de scutecele D(o)mnului, plecat rugându-vă ca să le priimiți(i) întru slava naștirii Domnului și Mântuitoriului nostru I(isu)s H(risto)s, mitahrăisindu-le cu întregime(a) sănătății întru încungiurari a mulți prea fericiți ani.

A Sv(i)nț(iei) v(oastre) smerită și plecată.

<ss> Amfilohia sh(imonahie) Morțun stăriți.

1847 dec(em)v(rie) 24.

S(fânta) M(ănăstire) Agapiia.

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, f. 207, original.

80. 1847 decembrie 27

Cu fiască evlavie închinându-mă sărut mâna precuvioșiei voastre!

Cu osăbită evlavie am priimit dorită mie scrisoarea precuvioșiei voastre din 3 a curgătoarei luni și sufletește m-am bucurat că vă aflați sănătoși.

Am înțales și cele cuprinsă pentru pricina ce are monastire(a) cu târgoveții de Niamț și după sufleteasca râvnă ci am cătră acel dumnezeesc lăcaș, crediți că a-ș(i) fi făcut tot ce atârnă di la puțința me spre a-i apăra dreptățile precum în tot prilejul am dovedit, însă asăminea pricină nu atârnă di la Domnescul Divan și nici esti intrată la dânsul. Cu toate acestea ceia ce după înprejurările zisă nu pot face însuș, voi face mijlocind cătră cine să cuvine în priința sf(intei) mon(astiri) și mă voi socoti foarte norocit dacă rezultatul mijlociril(o)r mele ar fi precuvioșiei voastre de împăcare și mulțămire.

În sfârșit am dorit și doresc din suflet prilejul de a vă înnoi încredințările, încât îmi place a lucra în folosul acelui dumnezeesc lăcaș și în osăbire spre mulțămirea și îndatorirea precuvioșiei voastre.

Doresc asăminea cu însetare și însumi acolo spre închinăciune și a priimi părinteștile precuvioșiei voastre blagoslovenii, însă înbulzirea trebil(o)r și vârsta nu me-au dat lesnicios chip. Cu toate acestea miluind Dumnezeu, nădăjduesc ca la vara viitoare să-mi îndeestulez această dorință, iar pără atuncea vă rog să nu mă uitați la sfintele voastre rugăciuni.

Al precuvioșiei voastre fiu sufletesc.

<ss> A. Mavrocordat logofăt.

1847 de(ce)mv(rie) 27

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843, original.

Bibliografie selectivă

Documente inedite

Arhivele Naționale Iași, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice – Moldova, dosar 145/1843.

Arhivele Naționale Iași, Fond Mănăstirea Neamțul, LXXIII/4, 7.

Documente edite

Analele parlamentare ale României, Tomul I, Partea II *Obșteasca extraordinară adunare de revizuirea Reglementului organic*, București, Imprimeria Statului, 1893.

Clit, Costin, *Acarete și moșii ale mănăstirii Neamțului și Secului. Documente inedite (1850-1858)*, în „Analele Liceului „Vasile Conta” Târgu Neamț”, Istorie, II, nr. 1, 2020.

Clit Costin, *Pomelnicul Mănăstirii Neamț*, Iași, Editura PIM, 2020.

Documente privind istoria României, Veacul XVI, A. Moldova, I (1501-1550), București, Editura Academiei Republicii Populare România, 1953.

Documenta Romaniae Historica, A. Moldova, IV, volum întocmit de Ioan Caproșu, București, Editura Academiei Române, 2019.

Lucrări, studii și articole

ApetreI, Partenie Arhidiacon, *Arhimandritul Neonil*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, Anul LII, nr. 7-8, iulie august 1976.

Clit, Costin, *Unele precizări privitoare la egumenii mănăstirii Secu între 1836 și 1854*, în „Buletinul informativ al Simpozionului Național Rolul Mănăstirii Secu în viața religioasă a Țării Moldovei”, Piatra Neamț, Editura Cetatea Doamnei, 2019, V.

Gavriș, Simion-Alexandru, *Viața și opiniile prințului Grigorie Mihail Sturdza (1821-1901)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2015.

GhengheA, Mircea-Cristian, *Istorie și memorie. Posteritatea domnitorului Mihail Sturdza în monumente și simboluri publice*, în „Anuarul Muzeului Literaturii Române”, Iași, Anul VII, 2014, Editura Muzeelor Literare, 2015

Ivan, Ioan, Diacon, Porcescu, Scarlat, Preot, *Mănăstirea Neamț*, Cu un Cuvânt înainte de Înalt Prea Sfințitul Teoctist Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Iași, 1981.

Luca, Gavril, *Târgu Neamț. Monografie*, Piatra-Neamț, Editura „Constantin Matasă”, 2008.

Petcu Marcu-Marian, Ieromonah, *Mănăstiri și schituri ortodoxe din Moldova, astăzi dispărute*, Carte tipărită cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, București, Editura Bibliotecii Naționale a României, 2010.

Porcescu, Scarlat, Pr., *Mănăstirea Vorona*, Iași, Editura Mitropoliei și Sucevei, 1989.

Rădulescu, Mihai Sorin, *Posteritatea lui Mihail Vodă Sturdza*, în „Arhiva genealogică”, II (VII), 1995, nr. 3-4.

Stoicescu Nicolae, *Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova*, București, Direcția Patrimoniului Cultural Național, Biblioteca Monumentelor Istorice din România, 1974.

Sturdza, Alexandre A. C., *Règne de Michel Sturdza, prince régnant de Moldavie 1834-1849*, Paris, 1907.

Vornicescu, Nestor, Ierom, *Instituții pentru îngrijirea sănătății patronate de mănăstirea Neamț*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, Anul XXXVIII, nr. 5-6, mai-iunie 1962.